Kursvärderingsmodell för Luleå tekniska universitet, mars 2008

Cecilia Björklund

Centrum för utbildning och forskning inom samhällsvetenskap, CUFS

2008:037 - ISSN: 1403-5294 - ISRN: LTU-CUFS-SKR--08/037--SE

LULEÅ TEKNISKA UNIVERSITET

Kursvärderingsprojektet

Kursvärderingsmodell för Luleå tekniska universitet

mars 2008

Cecilia Björklund

Innehållsförteckning

INLEDNING 3
KURSVÄRDERING – En del i Luleå tekniska universitets kvalitetsarbete 3
Skyldigheter enligt lag 3
LTUs utbildningsvision 4
Kvalitetsutveckling av LTUs utbildningar 4
Arbetsordning och beslutsordning för Luleå tekniska universitet 4
KURSVÄRDERINGSMODELL FÖR LULEÅ TEKNISKA UNIVERSITET 6
KURSVÄRDERING 6
Kursintroduktion 6
Kontinuerlig kursdialog 7
Kursvärdering 7
Kursutvecklingsrapport 8
KURSUTVECKLING 9
Utbildningsdialog 9
Program-/Arenaråd 10
Samrådsgrupp 10
Beslut om kursutveckling 10
Referenser 11
Bilaga 1. Kursvärderingsmodellen, processbeskrivning 13
Bilaga 2. IT-stöd för kursvärderingsmodellen 14
Bilaga 3. Enkätstrukturen 16

INLEDNING

Rektor vid Luleå tekniska universitet (LTU) fattade år 2003 beslut om att en gemensam kursvärderingsmodell för universitetet skulle införas för att kvalitetssäkra universitetets kurser och utveckla universitetets utbildningar avseende innehåll, undervisning, lärande och examinationsformer. Kursutvärderingsmodellen implementerades under år 2005 då även ett IT-stöd i universitetets lärplattform Fronter utvecklades (LTU, 2003). Flera utvärderingar av kursvärderingsmodellen och IT-stödet har gjorts sedan år 2003 (Björklud, 2006; Björklund, 2007; Danielsson, 2005). Utvärderingen som genomfördes i juni år 2007 resulterade i beslut om revidering av kursutvärderingsmodellen. I denna rapport presenteras en reviderad kursutvärderingsmodell för LTU.

Revideringsarbetet har utgått från synpunkter som framkom vid utvärderingen som genomfördes i juni 2007. Utöver detta har följande grupper och funktioner deltagit med synpunkter för utvecklingen av kursvärderingsmodellen: Gemensam grundutbildningsgrupp för Filosofisk fakultet, Teknisk fakultet och Särskilda nämnden för lärarutbildning, LTUs Bolognagrupp, LTUs Kvalitetssamordnare, LTUs Pedagogiska samordnare, Luleå studentkår, Teknologkåren, Program- och Arenakoordinatorer, Utbildningsledare, Learning resource center samt deltagare i kursen Kursutveckling för kunskapsbyggande för universitetslärare.

KURSVÄRDERING – En del i Luleå tekniska universitets kvalitetsarbete

Utbildning som leder till examen är en komplex process. Det är ytterst väsentligt att enheter inom LTU samverkar så att hög kvalitet i utbildningen uppnås. Detta gäller både för arbetet med det pedagogiska genomförandet och för utbildningsadministration av kurser samt för hur kurser samordnas för att studenterna ska uppnå examenskravet för utbildningen och uppleva kvalitet och tillfredställelse med sin utbildning. En god och konkurrenskraftig utbildning omfattar således ett betydligt större koncept än resultatet av genomförd kursvärdering. Kursvärderingen ska ses som en del i processen att kontinuerligt utveckla LTUs utbildningar mot hög kvalitet.

Värdering och utveckling av utbildning bör således ske från flera perspektiv. LTUs kursvärderingsmodell bidrar med en del av det underlag som krävs för att vidareutveckla universitetets utbildningar. Resultatet av kursvärderingen beskriver hur studenten bedömer sin måluppfyllelse och sin möjlighet att tillgodogöra sig det planerade innehållet i kursen. Resultatet av kursvärderingarna för en progressionsnivå kan tydliggöra om studenten har de kunskaper som behövs för att gå vidare till nästa progressionsnivå. Resultatet av samtliga kursvärdering för programmet/arenan/huvudområde efter avslutad utbildning kan ge viktig information om studentens måluppfyllelse vid examen samt hur samordningen av olika kurser bidragit till detta. För att få en total förståelse för studentens upplevelser och erfarenheter av sin utbildning inom LTU bör även studenternas värdering av marknadsföring, antagning, introduktion till universitetet samt alumnernas värdering av utbildningen efter påbörjad yrkesverksamhet beaktas.

Målsättningen med LTUs kursvärderingsmodell är att kvalitetssäkra universitetets kurser och utveckla universitetets utbildningar avseende innehåll, undervisning, lärande och examinationsformer (LTU, 2003).

Skyldigheter enligt lag

Högre utbildningar i Sverige har skyldigheter att tillse att utbildningarna bedrivs med hög kvalitet samt att studenterna har inflytande över utbildningarna. Högskolelagen (SFS 1992:1434) anger att *”verksamheten skall avpassas så att en hög kvalitet nås i utvecklingsarbetet”* och att *”de tillgängliga resurserna skall utnyttjas effektivt för att hålla en hög kvalitet i verksamheten.*

Kvalitetsarbetet är en gemensam angelägenhet för högskolans personal och studenter" samt att *"studenterna skall ha rätt att utöva inflytande över utbildningen vid högskolorna. Högskolorna skall verka för att studenterna tar en aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen"* (kap 1, 4 §). I högskoleförordningen (SFS 1993:100) avsnittet om Kursvärderingar anges att *"högskolan skall ge de studenter som deltar i eller har avslutat en kurs en möjlighet att framföra sina erfarenheter av och synpunkter på kursen genom en kursvärdering som anordnas av högskolan. Högskolan skall sammanställa kursvärderingarna samt informera om resultaten och eventuella beslut om åtgärder som föranleds av kursvärderingarna. Resultaten skall hållas tillgängliga för studenterna"* (kap 1, 14 §).
Även värdeskapande lagstiftning ska tillämpas inom kurser i högre utbildning. Här kan nämnas högskolelagens bestämmelser om jämställdhet mellan kvinnor och män (SFS 1992:1434, 5§) samt lagen om likabehandling av studenter (SFS 2001:1286) som anger att *"inga studenter får behandlas olika pga könstillhörighet, etniska tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuella läggning eller funktionshinder "* (9§).

LTUs utbildningsvision

LTU har från år 2000 valt att genomföra sina utbildningar med kunskapsbyggande metodik vilken fokuserar studentens aktiva lärande. Kunskapsbyggande är en form för lärande som har sin utgångspunkt i vetenskap, i individens val och förutsättningar samt som genomförs med en pedagogik som baseras på forskning om lärandet (LTU, 2000). Planeringen av kurser ska genomföras med ett rakt logiskt samband mellan kursens lärandemål, lärandeaktiviteterna och kursens examination. Genomförandet ska fokusera studentens förståelse för vad som ska läras, på vilket sätt och varför (Biggs, 2003). LTU erbjuder utbildningar som är attraktiva, har hög kvalitet och genomsyras av ett entreprenöriellt förhållningssätt. Utbildningarna genomförs i studiemiljöer som stimulerar studenternas lust till lärande. De studenter som utexamineras ska vara väl förberedda för olika karriärer och vara eftertraktade på den nationella och internationella arbetsmarknaden. Utvärdering av både form och innehåll är ett viktigt inslag för att utveckla lärprocesserna (LTU, 2000; LTU, 2007d).

Kvalitetsutveckling av LTUs utbildningar

Högskoleverket är tillsyningsmyndighet och extern granskare av kvaliteten i landets högskoleutbildningar. Den interna kvalitetsgranskningen av kurser och utbildningar ska följa LTUs Kvalitetsutvecklingssystem för utbildning på grund-, avancerad och forskarnivå (LTU, 2007a). Den anger att kvalitetsarbetet ska präglas av systematisk förbättring, uppföljning av verksamheten samt ordning och reda. Den systematiska förbättringen ska integreras i arbetssättet genom att tillämpa förbättringscykeln bestående av att a/ en plan upprättas för hur arbetsprocessen ska genomgöras, b/ genomföra de aktiviteter som anges i planen, c/ värdera och analysera genomförda aktiviteter samt d/ förslag till förbättringar utifrån slutsatser av värderingar och analyser. I kvalitetsarbetet med kurser och utbildningar ska även de standards som anges i European Association for Quality Asserence in Higher Education (ENQA, 2005) samt Kvalitetskriterier och aspekter för utbildning vid Luleå tekniska universitet (LTU, 2007a, bilaga 1 och 2) beaktas. Nationell och internationell standard för program/arena/ämnesutbildningar ska även inkluderas i kvalitetsarbetet.

Arbetsordning och beslutsordning för Luleå tekniska universitet

Rektor fattar beslut om universitetets utbildningsutbud och *Fakultetsnämnderna* ansvarar för kvalitetsbedömning, strategisk planering, uppföljning och utvärdering av utbildningar på grund och avancerad nivå.
Prefekt har kvalitets- och utvärderingsansvar för utbildningen inom institutionen och ansvarar för utveckling, planering och samordning av utbildningen samt för att utveckla en stimulerande och kreativ miljö för anställda och studenter. *Avdelningschefen* leder verksamheten inom avdelningen vilket bl a innebär ansvar för lärarnas kompetens och de resurser som finns för kursernas

genomförande och utveckling. *Ämnesföreträdarens* främsta uppgift är att leda ämnets utveckling avseende forskning och utbildning samt samverkan med omvärlden.
Utbildningsledaren är institutionens kontaktperson i utbildningsfrågor. Utbildningsledaren initierar och driver strategiskt utvecklingsarbete av utbildningarna samt verkar för samordning och effektivt utnyttjande av institutionens resurser. *Koordinatorn* koordinerar och leder aktiviteter som rör uppföljning, förbättring och utveckling av program/arena i samverkan med utbildningsledaren. Koordinatorn ska verka för högkvalitativ, kostnadseffektiv och rationell undervisning. *Examinators/kursansvarigs* ansvar finns inte beskrivet i LTUs Arbets- och beslutsordning utan bestäms av prefekt eller avdelningschef.
Samrådsgruppen behandlar frågor som på något sätt har betydelse för utbildningen eller studenternas situation. *Program-/arenaråd* ska stödja koordinatorns och lärarnas arbete med uppföljning och långsiktig utveckling av utbildningen samt verka för utbildningens attraktivitet och samverkan med samhället (LTU, 2007c).

Funktionerna inom institutionen ansvarar för att kursvärderingsmodellen genomförs och ingår som en naturlig del i det systematiska kvalitetsarbetet vid institutionen.

Syftet med arbetet med kursvärderingsmodellen är;

- att värdera hur kursens lärandeaktiviteter bidrar till att studenten uppnår kursens lärandemål,
- att ge studenten möjlighet att på ett strukturerat sätt reflektera över sin utbildning,
- att ta fram underlag för kursutveckling,
- att engagera studenten i arbetet med kvalitetsutveckling av kurser och program/arena/ämne.

KURSVÄRDERINGSMODELL FÖR LULEÅ TEKNISKA UNIVERSITET

Kursvärderingsmodellen presenterar en minimistandard för kursvärderingsarbetet inom institutionen. Omfattningen av arbetet med de olika processerna avvägs utifrån institutionens behov av att utveckla kurser och program/arenor/ämnen samt progressionsnivåerna inom dessa. Inom ramen för modellen har institutionen och avdelningen möjlighet att utveckla de arbetssätt som ger bästa kvalitet i studentens utbildning. Kurvärderingsmodellen stödjer det kvalitetsarbete som beskrivs i Kvalitetsutvecklingssystem för utbildning på grund-, avancerad och forskarnivå (LTU, 2007a).

Kursvärderingsmodellen innehåller två processer, en för kursvärdering och en för kursutveckling. *Kursvärderingsprocessen* inkluderar kursintroduktion, kontinuerlig kursdialog, kursvärdering och kursvärderingsrapport. Syftet med kursvärderingsprocess är att förbättra pågående kurs samt att ta fram underlag för kursutveckling. Kursansvarig/examinator har ansvaret för att denna process genomförs. *Kursutvecklingsprocessen* inkluderar utbildningsdialog, program-/arenaråd, samrådsgrupp och beslut om kursutveckling. Syftet med kursutvecklingsprocess är att utveckla kommande kursers kvalitet i samverkan med företrädare för program/arena/ämne, lärare och studenter. Prefekt, utbildningsledare, ämnesföreträdare och koordinator ansvarar för att underlaget för kursutveckling tillvaratas på ett sådant sätt att bästa kvalitet i utbildning uppnås. Varje institution beslutar om vilka tidsramar som ska gälla för de olika delarna i kursvärderingsprocessen och kursutvecklingsprocessen. Tillsammans utgör dessa två processer en förbättringscykel som ska integreras i institutionens kvalitetsarbete. En processbeskrivning över kursvärderingsmodellen finns i bilaga 1.

KURSVÄRDERING

Kursvärderingsprocessen innehåller fyra delar.

- ✓ Kursintroduktion
- ✓ Kontinuerlig kursdialog
- ✓ Kursvärdering
- ✓ Kursutvecklingsrapport

Kursintroduktion

Syftet med kursintroduktionen är att underlätta för studenten att förstå hur kursens lärandeaktiviteter ska bidra till att uppnå lärandemålen för kursen samt att ge studenten en överblick av vad som kommer att krävas under kursen.

Innehåll: Läraren presenterar lärandemål, innehåll, planering, lärandeaktiviteter och examinationsformer samt ger återkoppling från tidigare kursvärdering och beskriver genomförd kursutveckling. Studenterna ska beredas möjlighet att beskriva sina förväntningar på kursen och kommentera kursplanering.

Arbetssätt: Lärandemålen ska beskrivas så att studenten förstår vilken kompetens som ska uppnås samt hur de kan relateras till högskoleförordningens mål för grund- och avancerad nivå (kap1, § 8 och 9) samt examensordningens mål för generell-/yrkesexamen (SFS 1993:100, bilaga 2). Kursens innehåll och planering presenteras genom att tydliggöra syftet med olika lärandeaktiviteter och tidpunkter för genomförandet. Valda examinationsformer motiveras utifrån kursens lärandemål.

Studenternas förväntningar och kommentarer på kursplaneringen ska beaktas vid genomförandet av kursen.

Ansvarig: Kursansvarig/examinator eller annan lärare som utsetts.

Kontinuerlig kursdialog

Syftet med kontinuerlig kursdialog är att ge studenten möjlighet till reflektion över sitt lärande i kursen samt att ge läraren feedback på det planerade kursgenomförandet.

Innehåll: Under kursens genomförande ska läraren ha en dialog med studenterna om hur kursens innehåll, planering, lärandeaktiviteter och examinationsformer bidrar till att studenterna uppnår lärandemålen för kursen.

Arbetssätt: Formen för den kontinuerliga kursdialogen är fri. Förslagsvis kan dialogen genomföras under en del av en lektion då studenterna ger en kort individuell skriftlig reflektion över sina erfarenheter av kursgenomförandet. Ett annat förslag är att studentgruppen utser en eller flera representanter som är gruppens språkrör för dialog med läraren om kursgenomförandet. I kurser med färre deltagare kan en muntlig gemensam reflektion i hel klass fungera bra. Om reflektionen är skriftlig bör läraren ge en kort återkoppling av resultatet till studenterna. Ingen offentlig sammanställning av dialogen krävs utan resultatet beaktas vid kursanalysen.

Ansvarig: Kursansvarig/examinator eller annan lärare som utsetts.

Kursvärdering

Syftet med kursvärderingen är att förstå studenternas erfarenheter av hur kursens genomförande möjliggjort för studenterna att uppnå kursens lärandemål. Den ska även ge en bild av studentens erfarenheter av styrkor och svagheter i genomförandet av kursens lärandeaktiviteter.

Innehåll: Efter kursens slut ska studenterna värdera sitt lärande utifrån hur kursens innehåll, planering, lärandeaktiviteter och examinationsformer bidragit till att de uppnått kursens lärandemål. Studenternas lärande ska vara i fokus vid kursvärderingen.

Arbetssätt: Kursvärderingen ska genomföras med en enkät som bör konstrueras med slutna och öppna svarsalternativ vilka sammanställs och dokumenteras med LTUs elektroniska system för enkätbearbetning (bilaga 2 och 3). Kursvärderingsenkäten distribueras elektroniskt men kan också genomföras som pappersenkät i klassrummet. Studenternas enkätsvar ska behandlas konfidentiellt.

Lärare och studenter har gemensamt ansvar för att arbeta så att kursvärderingar genomförs och ger underlag till kvalitetsutveckling av universitetets kurser. Kursansvarig/examinator ansvar för att studenterna instrueras i hur den elektroniska kursvärderingsenkäten och pappersenkäten besvaras. Studenterna bör bidra med det underlag som krävs för att utveckla kursernas kvalitet ur ett studentperspektiv. Då studenterna besvarar öppna enkätfrågor ska svaren präglas av konstruktiv kritik och innehålla konkreta idéer till förbättringar. Personangrepp och kränkande omdömen om universitetets personal eller studenter ska inte förekomma.

- Svarsfrekvens.
Att besvara kursvärderingsenkäten är en rättighet för studenterna. Studenterna kan välja att avstå sin rätt att besvara frågorna i enkäten och ska då markera detta på enkäten.

- Enkätformat

Två huvudalternativ för enkätformat erbjuds där alternativ ett möjliggör lärarens konstruktion av frågor och alternativ två erbjuder möjlighet att använda standardiserade enkäter. Standardiserade frågor tenderar dock att sänka svarsfrekvensen och motverka studenternas delaktighet i universitetets kvalitetsarbete.

Det första alternativet är att använda det webbaserade enkätformat som finns för konstruktion av kursvärdering i LTUs elektroniska system för enkätbearbetning. Enkätformatet består av fyra delar; demografiska frågor, kursspecifika frågor, program/arenafrågor samt LTU-gemensamma utbildningsfrågor. Demografiska frågor och kursspecifika frågor är obligatoriska för all kursvärdering och konstrueras av kursansvarig. Övriga två delar, för program/arenavärdering och för strategisk utbildningsutveckling, konstrueras av koordinator respektive utbildningsledare och används vid behov. Kursansvarig, koordinator och utbildningsledare ska var för sig ha möjlighet att konstruera enkätfrågor. Kursvärderingsenkäten ska även vara möjlig att distribueras som pappersenkät.
Studenter som genomfört kursen har möjlighet att i god tid före kursens slut föreslå kursvärderingsfrågor till kursansvarig/examinator.

Det andra alternativet är att använda en webbaserad kursvärderingsenkät som baseras på vetenskaplig kunskap om lärandets kvalitet. En sådan enkät är Course Experience Questionnaire [CEQ] (Ramsden, 2003). CEQ som är konstruerad för att värdera studenternas erfarenhet och upplevelser av olika inlärningsmiljöer. Enkätsvaren från CEQ ska bearbetas och kategoriseras till följande kategorier; god undervisning, tydliga mål, förståelseinriktad examination, lämplig arbetsbelastning och allmänna färdigheter. Elektroniska kursvärderingssystem inkluderar vanligen valida och reliabla kursvärderingsenkäter/frågor som är väl utprovade för sitt ändamål och som med fördel kan användas för kursvärderingar även inom LTU.

- Bearbetning av data.
Svaren från kursvärderingsenkäten sammanställs automatiskt i LTUs elektroniska system för enkätbearbetning. De slutna och öppna svarsalternativen sammanställs var för sig. De öppna svarsalternativen sammanställs till en text och ska därefter bearbetas, avidentifieras från eventuella kränkande uttalanden och arkiveras. Kursansvarig granskar svar från kursspecifika frågor, koordinator granskar svar från program/arenaspecifika frågor och utbildningsledare granskar svar från utbildningsstrategiska frågor. Kursansvarig ska ha möjlighet att kommentera resultatet av kursvärderingsenkäten i den elektroniska upplagan av enkätsammanställningen.

- Tidsramar
Varje institution beslutar om vilka tidsramar som gäller för genomförande och sammanställning av kursvärderingen. Generellt gäller att kursvärderingen ska öppna under senare delen av kursen och hålla öppet två veckor in på nästa läsperiod.

Ansvarig:
Demografisk data och kursspecifika frågor: Kursansvarig/examinator
Program/arenafrågor: Koordinator
Utbildningsstrategiska frågor: Utbildningsledare

Kursutvecklingsrapport

Syftet med rapporten är att skapa ett underlag för kursutveckling.

Innehåll: Resultat av kursanalysen samt förslag till kursutveckling.

Arbetssätt: Läraren genomför en kursanalys och skriver kursutvecklingsrapport.
Vid kursanalysen värderas

- kursdokumentationen; kursplan, studiehandledning/kursprogram, studieuppgifter, laborationsbeskrivningar, prov, examinationer m m,

- övriga lärares synpunkter på kursens innehåll och kursgenomförande,
- synpunkter från den kontinuerliga kursdialogen,
- resultatet av kursvärderingen,
- studenternas prov- och examinationsresultat,
- anvisningar från program-/arenakoordinators, utbildningsledare och ämnesföreträdare,
- befintliga resurser,
- lärarens egna reflektioner och värderingar av kursgenomförandet samt
- resultat av tidigare kursvärderingar och kursanalyser.

Utifrån resultatet av kursanalysen skriver kursansvarig kursutvecklingsrapport. Rapporten ska vara kortfattad och formulerad så att både utomstående, personal och studenter kan förstå förslaget. Kursutvecklingsrapporten ska innehålla ett sammanfattat resultat av kursvärderingen, kursens starka och svaga sidor samt förslag till åtgärder i den mån det finns skäl till sådana.

Ansvarig: Kursansvarig/examinator

KURSUTVECKLING

Kursutvecklingsprocessen innehåller 4 delar.

- ✓ Utbildningsdialog
- ✓ Program-/Arenaråd
- ✓ Samrådsgrupp
- ✓ Beslut om kursutveckling

Utbildningsdialog

Syftet med utbildningsdialogen är att genomföra ett arbetsforum för den kompetens som behövs för kursens kvalitetsutveckling.

Innehåll: Diskussion om kursens kvalitetsutveckling där kursansvarig, ämnesföreträdare, koordinator, utbildningsledare och lärare deltar beroende av vad som krävs för kursutvecklingen.

Arbetssätt: Formen för utbildningsdialogen är fri. Kursutvecklingsförslaget presenteras och diskuteras i förhållande till kursens lärandemål, innehåll, planering, lärandeaktiviteter, examination och befintliga resurser. Kusens betydelse för progressionen inom programmet/arenan/huvudområdet ska också beaktas och diskuteras utifrån Målmatrisen. Målmatriser beskriver hur högskoleförordningens krav för examen finns inkluderade i kursens lärandemål inom programmen. Målmatriser finns upprättade för samtliga examina inom LTU (LTU, Dnr 1914-07). Utbildningsdialogen ska ge kursansvarig det ämnesmässiga och pedagogiska stöd som behövs för kvalitetsutveckling av kursen. Efter utbildningsdialogen skriver kursansvarig slutligt förslag till kursutveckling. Förslag till omfattande utvecklingsarbete som kan föranleda ny kurs meddelas prefekten som beslutar om inrättande av ny kurs.

Ansvarig: Kursansvarig/examinator ansvarar för att kursutvecklingsrapporten presenteras och för att slutligt förslag till kursutveckling dokumenteras.
Ämnesföreträdaren ansvarar för att tillräcklig ämneskompetens finns som stöd för kursutvecklingen.
Koordinator ansvarar för att kursen har den kvalitet och innehåll som krävs för att utgöra den avsedda delen i programmet/arenan/huvudområdet enligt Målmatrisen.
Utbildningsledaren ansvarar för att kursen utvecklas i enlighet med universitetets och institutionens strategiska utvecklingsarbete.

Program-/Arenaråd

Syftet med programrådet är att bidra till utveckling av program/arena med hänsyn till utveckling och behov på arbetsmarknaden.

Innehåll: Rådet ska verka för att programmet/arenan är attraktivt för studenter och bidra till utveckling av samverkan med näringsliv och samhälle. Rådets medlemmar består av koordinatorer, lärare, studenter, extern representation och i arenarådet finns även ämnesföreträdare och forskarstuderande representerade.

Arbetssätt: Rådet genomförs enligt institutionens planering. I rådet ska koordinator diskutera strategisk kvalitetsutveckling av programmet/arenan och ingående. Mer ingående diskussioner av kursvärderingar kan ske utan externa representanter (LTU, Dnr 435-04). Studenterna har här möjlighet att ge sina synpunkter på programmets/arenans ingående kurser och den utbildningsutveckling som planeras. Synpunkter från rådet som gäller kurs ska förmedlas till examinator/kursansvarig.

Ansvarig: Program/arenakoordinator

Samrådsgrupp

Syftet med samrådsgruppen är att garantera studenternas inflytande på institutionen och behandla frågor som på något sätt har betydelse för utbildningen och studenternas situation i övrigt.

Innehåll: Samråd med studenter och institutionens ledning som diskuterar frågor som har betydelse för utbildningen eller studenternas situation i övrigt.

Arbetssätt: Samrådet genomförs enligt institutionens planering. I samrådsgruppen har studenterna möjlighet att diskutera synpunkter från kursvärderingar som inte beaktats i program-/arenaråd eller synpunkter som rör institutionens gemensamma lärandemiljö och resurser för utbildning. Synpunkter som gäller kurs ska förmedlas till examinator/kursansvarig.

Ansvarig: Prefekt alternativt utbildningsledare på uppdrag av prefekt.

Beslut om kursutveckling

Syftet är att fatta beslut och göra beslutet om kursutveckling publikt.

Innehåll: Beslut om kursutveckling som publiceras och görs publikt i LTUs elektroniska system för enkätbearbetning.

Arbetssätt: Kursansvarig/examinator ska beakta de synpunkter som framkommit vid utbildningsdialogen, program-/arenaråd och samrådsgrupp och därefter fatta beslut om kursutveckling. Beslutet ska finnas tillgängligt för studenter och LTUs personal. Av organisatoriska skäl kan inte varje genomförd kursvärdering diskuteras i program-/arenaråd och samrådsgrupp. Studenterna ska dock ha möjlighet att minst en gång per år diskutera kurser i program/arena/ämne och övriga kurser inom institutionen.

Ansvarig: Kursansvarig/examinator

Referenser

Alcom System AB. (2002). EvaSys. Kursutvärdering med kvalitet. Tillgänglig på Internet: www.alcom.se/evasys/index.asp [Hämtad 2008.02.02]

Biggs, J. (2003). Teaching for Quality Learning at University. Scarborough: Open University Press.

Björklund, C. (2006). Rapport från Kursutvärderingsprojektet vårterminen 2006. Luleå tekniska universitet. Tillgänglig på Internet: http://www.ltu.se/pol/d511/d1079/1.8197 [Hämtad 2008.02.02]

Björklund, C. (2007). Utvärdering och analys av LTUs Kursutvärderingsmodell med tillhörande IT-stöd, Juni 2007. (Rapport från Kursvärderingsprojektet). Luleå tekniska universitet, Institutionen för hälsovetenskap.

Danielsson, M.(2005). Kursutvärdering, halvårsrapport (050830). Luleå tekniska universitet. http://diabas.adm.ltu.se

Luleå tekniska universitet [LTU]. (2003). Kursutvärderingar vid Luleå tekniska universitet, Dnr 264-03. Tillgänglig på Internet: http://diabas.adm.ltu.se [Hämtad 2008.02.02]

LTU. (2004). Komplettering av rektors beslut om institutionernas inre organisation 149-2003 och om organisation av arenor och program 173-2003, Dnr 435-04. Tillgänglig på Internet: http://diabas.adm.ltu.se [Hämtad 2008.02.02]

LTU. (2007a). Kvalitetsutvecklingssystem för utbildning på grund-, avancerad och forskarnivå, Dnr 3261-05. Tillgänglig på Internet: http://diabas.adm.ltu.se [Hämtad 2008.02.02]

LTU. (2007b). Målmatris för utbildningar på grund- och avancerad nivå. 2007-05-29/30, Dnr 1914-07. Tillgänglig på Internet: http://diabas.adm.ltu.se/atglist.asp?DSN=0&diarienr=200701914 [Hämtad 2008.02.02]

LTU. (2007c). Arbetsordning och beslutsordning för Luleå tekniska universitet, 2007-09-11, Dnr 3506-06. Tillgänglig på Internet: http://diabas.adm.ltu.se [Hämtad 2008.02.02]

LTU. (2007d). Vision, framtidsbild och övergripande mål - Luleå tekniska universitet 2007-2011. Luleå tekniska universitet år 2011 - ett ledande tekniskt universitet i Europa. Universitetsstyrelsen. Tillgänglig på Internet: http://www.ltu.se/omltu/2.6216/d6220/1.15174 [Hämtad 2008.02.02]

LTU. (2000). Det skapande universitetet – en mötesplats för integrerat kunskapsbyggande. Mål och strategier 2001-2006. Universitetsstyrelsen. Luleå tekniska universitet.

Ramsden, P. (2003). Learning to teach in higher education (2ed.). London: Routledge Falmer.

SFS. 1993:100. Högskoleförordningen. Tillgänglig på Internet: http://www.hsv.se [Hämtad 2008.02.02]

SFS. 1992:1434. Högskolelagen. Tillgänglig på Internet: http://www.hsv.se [Hämtad 2008.02.02]

SFS. 2001:1286. Likabehandling av studenter i högskolan Tillgänglig på Internet: http://www.hsv.se [Hämtad 2008.02.02]

The European Association for Quality Assurance in Higher Education [ENQA]. (2005). Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area. Helsinki: Pikseri

Julkaisupalvelut. Tillgänglig på Internet:http://www.bologna-bergen2005.no/Docs/00-Main_doc/050221_ENQA_report.pdf [Hämtad 2008.02.02]

KURSVÄRDERINGSMODELL
för LTU

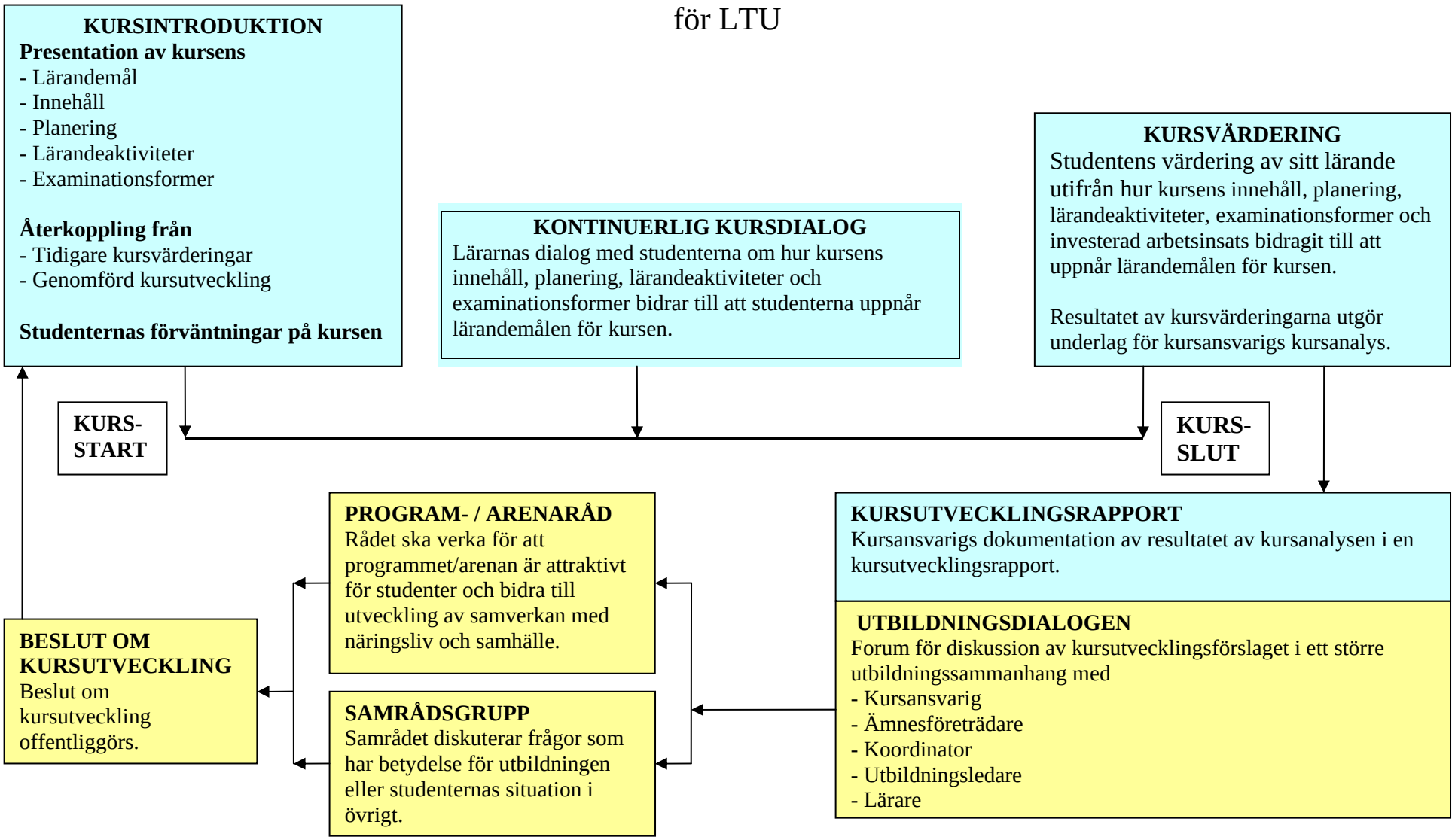

Bilaga 2. IT-stöd för kursvärderingsmodellen

LTU har behov av ett nytt elektroniskt system för kursvärdering som inte är integrerat i universitetets lärplattform (Learning Management System [LMS]) vilken för närvarande utgörs av Fronter. Ett nytt elektroniskt system gör det möjligt att över tid hantera och bearbeta resultat av kursvärderingar och är viktigt för systematisk uppföljning och pedagogisk forskning. Systemet bör även kunna användas för LTUs övriga kvalitetsarbete. Systemet ska vara användarvänligt för enkätkonstruktion, bearbetning och sammanställning av data samt ge möjlighet till att genomföra statistiska beräkningar av data från enskilda kursvärderingar såväl som av samtliga kurser inom ett ämne/huvudområde/program. I systemet ska resultatet av kursvärderingarna samt beslut om kursutveckling kunna göras publikt inom LTU. Utöver data från kursvärderingsenkäter bör systemet kunna användas för databearbetning i samband med examensarbeten, uppsatser och forskning. Systemet ska vid behov kunna sammankopplas med universitetets övriga administrativa system. Systemet ska även automatiskt förmedla aviseringar via e-post. Ett exempel på enkäthanteringssystem är ”EvaSys” Kursutvärdering med kvalitet (ALCOM, 2002).

Systemet ska vara:

- ✓ Användarvänligt för studenten, lärare och administratörer
- ✓ Ändamålsenlig databearbetning
- ✓ Anpassningsbart till LTUs övriga administrativa rutiner
- ✓ Svarsfrekvenshöjande
- ✓ Skyddande av integritet och konfidentialitet

Användarvänligt för studenter, lärare och administratörer

Inloggning till systemet ska vara enkelt och inte i flera steg. Studenterna ska automatiskt få en avisering i sin e-post när kursvärderingsenkäten öppnar. Det ska också automatiskt utgå en påminnelse till de studenter som inte besvarat enkäten. Studenter och lärare ska även få en automatisk anvisning i e-posten när resultatet av enkäten är sammanställt och finns publikt.

All information och alla anvisningar i systemet ska vara självförklarande och lätt att förstå och använda. Det ska vara enkelt att konstruera och besvara enkäten, sammanställa och bearbeta data samt att kommentera resultatet av kursvärderingsenkäten. Begrepp och termer i systemet ska vara logiska utifrån det arbete som utförs i systemet. Vid konstruktion av frågor ska det vara enkelt att växla mellan instruktioner, konstruktionen av frågor och den skapade enkäten. Frågornas inbördes ordning ska enkelt kunna ändras, helst med principen ”drag and dropp”. Arkivet ska vara ordnat så att det är lätt att hitta kursvärderingar; ämne, kurskod, utbildningsår, läsperiod. Det ska vara så lätt att arbeta med systemet att det fungerar för lärare och studenter även om de endast genomför en kursvärdering per år.

Ändamålsenlig databearbetning

I systemet ska data från olika typer av frågor kunna sammanställas, bearbetas och analyseras. Frågor med slutna svarsalternativ ska sammanställas automatiskt vid svarstidens slut. Fritextsvaren måste granskas och avidentifieras innan de offentliggörs. Sammanställda resultat från kursvärderingen ska automatiskt aviseras i studentens e-poet.

Utöver sammanställningar av svaren i respektive kursvärdering ska systemet ge möjlighet att välja ut enskilda faktorer ur en eller flera kurser inom ett program/arena/ämne/huvudområde för beräkning. Det ska också vara möjligt att kategorisera olika svar för vidare bearbetning. Kursansvarig ska kunna avge en kommentar i anslutning till resultatet av en kursvärdering.

Anpassningsbart till LTUs övriga administrativa rutiner

Systemet bör kunna anpassas till LTUs övriga elektroniska system. Behov av sammankoppling av övriga utbildningsadministrativa system bör övervägas av administrativ personal samt utbildningsledarna och koordinatorerna inom LTU.

Svarsfrekvenshöjande åtgärder

Genomförande av kursvärderingar är ett gemensamt ansvar för lärare och studenter. Studenten kan dock avstå sin rätt att besvara frågorna och väljer då detta alternativ i enkätens inledning. Studenten får tre aviseringar om kursenkäten i sin e-post; den första aviserar att enkäten har öppnat, den andra aviserar en påminnelse om att besvara enkäten och den tredje aviserar att resultatet av kursvärderingen finns tillgängligt. Den elektroniska enkäten kan besvaras när som helst inom den tid enkäten är öppen.

Skyddande av integritet och konfidentialitet

Studentens enkätsvar ska vara konfidentiella. Fritextsvaren får inte innehålla personangrepp eller kränkande omdömen om personal eller studenter. I de fall sådan text förekommer måsten den redigeras av ansvarig sammanställare innan den görs publik.

Bilaga 3. Enkätstrukturen

Innehåll

Den elektroniska enkäten består av fyra frågeområden. Indelningen i dessa områden möjliggör att lärare med olika funktionsansvar kan konstruera frågor oberoende av varandra.

- Demografiska frågor infogas av kursansvarig
- Kursspecifika frågor infogas av kursansvarig
- Program/arenaspecifika frågor infogas av koordinator
- Utbildningsstrategiska frågor infogas av utbildningsledaren.

Demografiska frågor och kursspecifika frågor är obligatoriska för samtliga kursvärderingsenkäter. Övriga frågeområden kan utnyttjas vid behov och är inte obligatoriska. Det är viktigt att begränsa antalet frågor till det som är väsentligt att undersöka. Huvudprincipen för urval av frågor ska vara att studenterna ska uppleva frågorna som relevanta för sitt lärande under kursen samt att frågorna följer upp den kursutveckling som presenterades vid kursintroduktionen. Om möjligt bör frågorna konstrueras så att vardera fråga besvaras med ett slutet svarsalternativ och att studenten därefter har möjlighet att avge kommentarer i fritext.

Förslag till frågor inom respektive frågeområde

***Demografiska frågor*:** Frågor som kan vara relevanta för att förstå hur kursens innehåll uppfattas av olika studentkategorier tex av studenter inom program X på nivå X, av studenter som läser kursen som fristående kurs, av man / kvinna, av studenter med annat modersmål än svenska.
Obligatorisk fråga i denna avdelning är att studenten ska ange om han/hon avstår sin rätt att besvara övriga kursvärderingsfrågor.

Kursspecifika frågor: Kursspecifika frågor avser vanligen fyra områden
- *Förutsättningar för kursen.* Studenten värderar sina förkunskaper inför kursen (rekommenderade förkunskapskrav), förväntningar på kursen, investerad arbetsinsats för att genomföra kursen, förmåga att följa givna studieanvisningar.
- *Process:* studenten värderar kursens genomförande för att nå kursens lärandemål (erfarenheten av planering och organisation, kursinnehåll, lärandeaktiviteter, studieklimat, inlärningsprocesser, litteratur, arbetstempo, kursens svårighetsgrad, kurskrav och examination).
- *Resultat av kursen*: studenten värderar hur den upplever sin måluppfyllelse i kursen.
- *Helhetsbedömning av kursen:* studenten värderar hur nöjd den är med kursen som helhet.
- *Studentens fria kommentarer till kursen.*

Program/arenaspecifika frågor: Studenten värderar kursens del i examensmålet för programmet/arenan/huvudområdet (tex om olika progressionsnivåer uppnåtts, hur generella och specifika examinationskriterier uppfattas) enligt Målmatrisen.

Utbildningsstrategiska frågor: Studenten värderar strategiska utbildningssatsningar som genomförts under kurstiden.